

RU 12.1 Riskanalys, beredskap och agerande vid nödläge, risker och möjligheter

Syfte

Syftet med denna rutin är att klargöra hur identifiering och värdering av olycksrisker ska ske samt hur personalen ska agera vid nödläge ska tas fram. Respektive förvaltningschef ansvarar för att rutinen följs.

Utöver ovanstående ingår ett moment där risker och möjligheter kopplade till Regionens intressenter och miljöaspekter identifieras och bedöms. Regionens miljöchef ansvarar för att detta moment genomförs.

Avgränsningar

Med olycksrisker menas interna olyckor inom verksamheten som kan få konsekvenser för den yttre miljön. Större olyckor i länet som hanteras enligt katastrof- och beredskapsplan, se Navet: Kunskapsbanken - Katastrofberedskap, omfattas inte. Detta gäller även olyckor som endast får konsekvenser för arbetsmiljön.

Identifiering av olycksrisker

Det första steget är att gå igenom alla aktiviteter i verksamheterna och identifiera vilka av dessa som skulle kunna medföra en stor miljöpåverkan vid en olycka.

För varje förvaltning ska nedanstående risker beaktas och dokumenteras i XX 12.2 - Riskanalys, beredskap och agerande vid nödläge:

- Gasutsläpp
- Explosion
- Farligt avfall
- Transport av farligt gods
- Oljeläckage
- Utsläpp av kemikalier
- Radioaktiv strålning/avfall
- Läckage från mellanlagring av avfall

För identifiering av brandrisk, se säkerhetshandboken.

Värdering av olycksrisker

Efter att olycksrisker har identifierats ska de värderas enligt nedan:

Sannolikhet

För varje risk ska en värdering göras utifrån hur sannolikt det är att en olycka inträffar.

Riskerna värderas enligt följande:

- 1 = 1 gång per 100 - 999 år
- 2 = 1 gång per 10 - 99 år
- 3 = 1 gång per 1 - 9 år
- 4 = mer än 1 gång per år

Miljökonsekvens

För varje risk görs även en värdering av hur stor miljökonsekvens en olycka skulle innebära.

Riskerna värderas enligt följande:

- 1 = liten miljökonsekvens
- 2 = mellanstor miljökonsekvens
- 3 = stor miljökonsekvens

Riskenivå

Sannolikheten multiplicerad med miljökonsekvensen ger riskenivån (risktal) enligt nedan:

- 1, 2, 3 trivial risk
- 4, 6 tolerabel risk
- 8, 9, 12 avsevärd risk

Mall för värdering av risker

Gäller för	Risk	Skadehändelse	Utsläpp till	Sannolikhet 1-4	Konsekvens			Risknivå
					Liten 1	Mellan 2	Stor 3	
Sjukvård	Datorer	Brand, dagtid	Luft, mark och vatten	3	1			3
		Brand, kväll/natt	Luft, mark och vatten	3			3	9
	Medicinteknisk utrustning	Brand, dagtid	Luft, mark och vatten	3	1			3

Agerande vid nödläge och beredskapsinstruktioner för betydande risker

Vid en eventuell olycka, se även RU 12.2 – Kontaktlista vid miljöolycka.

De olika olycksriskerna som identifierats ska dokumenteras i en förteckning över agerande vid nödläge för respektive förvaltning. Förteckningen ska hänvisa till beskrivningar av hur personalen ska agera vid nödläge. För varje riskfaktor hänvisas till instruktioner för hur nödläge skall hanteras. Instruktionerna skall vara kända på arbetsplatser där respektive riskfaktor kan förekomma. I förteckningen ska det tydligt framgå vem som är ansvarig för att förebyggande åtgärd genomförs.

För de risker som identifierats som stora, ska det även finnas en hänvisning till instruktioner för att förebygga nödläge. Det ska framgå i instruktionerna för avsevärda risker, vilken information och utbildning anställda som i sitt arbete berörs av riskområdet, ska erhålla för att kunna förhindra och hantera nödlägen som uppstår.

Exempel på förteckning över agerande vid nödläge

Riskkälla	Instruktioner för förebyggande av nödläge	Instruktioner för agerande vid nödläge	Ansvarig
Farligt avfall	Avfallshantering	Avfallshantering	Resp. verksamhetschef
Transport av farligt gods	Avfallshantering	Avfallshantering	Resp. verksamhetschef
Utsläpp av kemikalier	LUL 11.3 Kemikalieriktlinjer	LUL 11.3 Kemikalieriktlinjer	Resp. verksamhetschef

Avvikelse rapport

Genom avvikelssystemet rapporteras de eventuella olyckor med negativ miljöpåverkan som har skett eller förslag på förbättringsåtgärder för att förebygga olyckor.

Risker och möjligheter utifrån Regionens intressenter, miljöaspekter och omgivningsfaktorer.

Risker och möjligheter utifrån Regionens intressenter, miljöaspekter och omgivningsfaktorer identifieras och bedöms inför varje miljöprogram eller vid förändringar i verksamheten. Representanter från förvaltningarna deltar i denna process.

För varje bindande krav från en intressent som identifierats i Intressentanalysen ställs frågeställningarna: Finns det en risk att Region Uppsala inte tillgodoser de bindande kraven? samt Finns det en möjlighet att överträffa ställda förväntningar? För de krav där en risk bedöms förekomma identifieras om och på vilket sätt risken omhändertas i miljöledningssystemet. Om en risk saknar åtgärd ska en sådan planeras och införas.

I Region Uppsalas identifiering och värdering av miljöaspekter ingår riskbedömning som ett moment. De miljöaspekter som värderats som betydande miljöaspekter tas om hand i miljöledningssystemet antingen genom att målsättas eller genom verksamhetsstyrande rutiner. De möjligheter som finns är att överträffa ställda miljömål. Vid denna bedömning av risker och möjligheter kontrolleras att Regionens samlade betydande miljöaspekter hanteras i miljöledningssystemet. Om detta inte skulle vara fallet sätts åtgärder in för att åtgärda detta.

Resultatet från riskbedömningen görs i en tabell med följande rubriker som återfinns i dokument RU 12.1 Bilaga 1, Bedömning av risker, möjligheter och omgivningsfaktorer. Relevanta kolumner fylls i.

Intressent/ Miljöaspekt/ Omgivningsfaktor	Krav, behov, förväntningar	Bin- dande krav	Berörd förvalt- ning	Risk, R/ M, Möjlighet	Åtgärd, även befintlig. Ingen åtgärd = accepterad risk	Kommentar
---	-------------------------------	-----------------------	----------------------------	--------------------------	--	-----------